

การปรับปรุงสุขอนามัยและให้สิทธิเอกชนดำเนินงาน โรงฆ่าสัตว์

เทศบาลนครพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก

เทศบาลนครพิษณุโลกได้เปิดทำการโรงฆ่าสัตว์มาตั้งแต่ปี 2529 และทำหน้าที่บริหารงานเองมาโดยตลอด ทั้งนี้ โรงฆ่าสัตว์ของเทศบาลจะให้บริการในลักษณะที่เอกชนเข้ามาเช่าสถานที่ฆ่าและชำแหละสัตว์เท่านั้น ผู้ประกอบการเอกชนต้องจ้างหรือจัดหาบุคคลมาทำการฆ่าและชำแหละสัตว์เอง เทศบาลไม่มีบุคลากรให้ ซึ่งเป็นการยุ่งยากและเสียเวลาอย่างมาก รวมทั้งทำให้เกิดปัญหาด้านการควบคุมคุณภาพตามมาคือการฆ่าและชำแหละสัตว์ไม่ถูกสุขลักษณะ เช่น การวางเนื้อสัตว์ที่ฆ่าแล้วแล้วไว้ที่พื้น การไม่ให้ความสำคัญกับความสะอาดของร่างกายผู้ฆ่า เป็นต้น ส่งผลให้เนื้อสัตว์ที่ได้มีคุณภาพต่ำ นอกจากนี้ ยังก่อให้เกิดปัญหาการฆ่าสุกรเถื่อนตามบ้านเนื่องจากผู้ประกอบการเห็นว่ามีความสะอาดและประหยัดรวดเร็วมากกว่าการนำไปฆ่าที่โรงฆ่าสัตว์ กระทั่งในปี พ.ศ. 2540 ผู้เชี่ยวชาญขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ได้เข้าเยี่ยมชมโรงฆ่าสัตว์และเสนอให้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการฆ่าและชำแหละเนื้อสัตว์ของเทศบาลให้ได้มาตรฐานสากล

ข้อมูลพื้นฐานปีปัจจุบัน
: ปี พ.ศ. 2546

อำเภอ: เมืองพิษณุโลก

จังหวัด: พิษณุโลก

ประชากร: 90,386 คน

พื้นที่: 18.26 ตร.กม.

ประเภทท้องถิ่น :
เทศบาลนคร

การเลือกตั้ง : ทางตรง

วิถีใหม่

ในปี 2540 เทศบาลจึงดำเนินการ "การปรับปรุงสุขอนามัยและให้สิทธิเอกชนดำเนินงานโรงฆ่าสัตว์" ซึ่งประกอบด้วย 3 โครงการย่อย คือ โครงการปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์ โครงการบำบัดน้ำเสียโรงฆ่าสัตว์ และโครงการก่อสร้างคอกพักสัตว์และปรับปรุงภูมิทัศน์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้วิธีการฆ่าสัตว์ในโรงฆ่าสัตว์สะอาด ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล และลดผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมจากน้ำเสียในโรงงาน ตลอดจนเป็นการเพิ่มรายได้ให้แก่เทศบาลจากการดำเนินงานโรงฆ่าสัตว์โดยที่เทศบาลไม่ต้องเข้าไปดำเนินการเอง แต่ดำเนินการในลักษณะให้เอกชนเช่าสิทธิ

ผลงานที่ได้ดำเนินการ

1. ปรับปรุงระบบการฆ่าสัตว์และปรับปรุงอาคารภายในโรงฆ่าสัตว์
 - โรงฆ่าสัตว์ได้เปลี่ยนระบบการฆ่าเป็นการฆ่าแบบไม่ทรมานไม่ทำให้สัตว์เครียด โดยการช็อตสัตว์ให้สลบด้วยไฟฟ้าก่อนนำไปฆ่า รวมทั้งใช้ระบบรางเหนือศีรษะและรอกในการลำเลียงซากสัตว์เพื่อนำไปทำความสะอาดและชำแหละเป็นชิ้นส่วนต่าง ๆ ซึ่งทำให้เนื้อสัตว์ไม่สัมผัสพื้นตลอดจนสิ้นสุดกระบวนการ ทั้งนี้ ทางเทศบาลได้จัดซื้อเครื่องจักรและอุปกรณ์การผลิตใหม่ทั้งหมด ตั้งแต่เครื่องทำให้สลบด้วยไฟฟ้าพร้อมอุปกรณ์ สายพานยกระดับพร้อมราวแขวน เครื่องลากและปั้นขนสุกร ตลอดจนอ่างแช่दनเลสล้างเครื่องมือและเครื่องบอยเลอร์สำหรับผลิตน้ำร้อน – อุ่น เป็นต้น นอกจากนี้ยังแบ่งพื้นที่ภายในอาคารเป็น 2 บริเวณคือ บริเวณสกรปรก (บริเวณที่ทำกิจกรรมการฆ่าสัตว์ทั้งหมด) และบริเวณสะอาด (บริเวณรับซาก) ทำห้องล้างเครื่อง

ใน 2 ห้อง (ห้องล่างเครื่องในแดงและเครื่องในขาว) ห้องทำให้สุกสลับ ห้องน้ำ ห้องเก็บขนและห้องทำงาน

2. ก่อสร้างคอกพักสัตว์และปรับปรุงภูมิทัศน์

- ก่อสร้างโรงพักสุกร
- ปรับปรุงระบบการเข้า – ออกของสุกรที่มีชีวิตและซากสุกร
- ปรับสภาพพื้นที่ใกล้เคียง ทำรั้ว ทำถนน ทำสวนให้ดูสวยงามขึ้น

3. ปรับปรุงระบบบำบัดน้ำเสีย

- นาระบบบำบัดน้ำเสียแบบไร้อากาศ (Anaerobic Digestion) ร่วมกับระบบพื้นที่ชุ่มน้ำ (wet land) มาใช้กับระบบบำบัดน้ำเสียของโรงฆ่าสัตว์ซึ่งเดิมมีสภาพดินเลนและไม่สามารถใช้ประโยชน์ได้ ซึ่งระบบใหม่จะประกอบด้วย บ่อหมักช้าแบบราง (Channel Digester) และบ่อหมักแบบหมักแบบเร็ว (UASB Digester) โดยทั้งระบบจะเป็นแบบปิดเพื่อให้แบคทีเรียในบ่อหมักทั้งสองทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพในช่วงอุณหภูมิ 45 – 60 องศาเซลเซียส แบคทีเรียจะทำการย่อยสลายสารอินทรีย์ที่อยู่ในน้ำเสียออก และทำให้เกิดผลพลอยได้คือก๊าซมีเทนซึ่งสามารถนำมาใช้เป็นเชื้อเพลิงต้มน้ำ ในกิจกรรมการฆ่าและได้ น้ำเสียภายหลังการบำบัดจะอยู่ภายใต้มาตรฐานน้ำทิ้งที่ทางโรงฆ่าสัตว์กำหนดขึ้นโดยการพิจารณาข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น มาตรฐานน้ำทิ้งของกรมโรงงานอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม มาตรฐานน้ำทิ้งที่ระบายออกจากแหล่งกำเนิดของกรมควบคุมมลพิษ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม เป็นต้น

4. เปิดให้เอกชนเข้ามาประมูลดำเนินงานโรงฆ่าสัตว์

- เทศบาลอนุญาตให้เอกชนเข้ามาดำเนินการในโรงฆ่าสัตว์ โดยหักหุ้นส่วนจำกัดร่วมการค้าสุกรพิษณุโลก เป็นผู้ประมูลงานได้ในราคา 1,005,999 บาทต่อปี เป็นระยะเวลา 3 ปี ทั้งนี้ เอกชนต้องเป็นผู้ลงทุนสถานที่ เช่น บ้านพัก แเทนดกแต่ง ระบบ re – use และระบบ double – filter อุปกรณ์ทำความสะอาด เครื่องแต่งกาย และลูกจ้างในการปฏิบัติงาน รวมทั้งจะต้องให้ความร่วมมือเมื่อเทศบาลร้องขอให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงการทำงานบางอย่างเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและคุณภาพเพิ่มขึ้น โดยเทศบาลได้จัดสัตวแพทย์จำนวน 1 คน ประจำอยู่ที่โรงฆ่าสัตว์เพื่อตรวจสอบเนื้อสัตว์และควบคุมการดำเนินงาน

การระดมทรัพยากร

ค่าใช้จ่าย/การลงทุน

1. เงินกู้ยืมจากธนาคารโลกภายใต้ชื่อ “กองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค” จำนวน 18,500,000 บาท ใช้ในการปรับปรุงอาคารโรงฆ่าสัตว์และจัดซื้อเครื่องจักรอุปกรณ์ดำเนินงาน
2. สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติและองค์การความร่วมมือทางวิชาการเยอรมันร่วมกันสนับสนุนงบประมาณในการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย จำนวน 1,500,000 บาท
3. งบประมาณของเทศบาลใช้เป็นค่าใช้จ่ายดังนี้
 - ก่อสร้างคอกพักสัตว์และปรับปรุงภูมิทัศน์ จำนวน 2,000,000 บาท
 - สมทบการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย จำนวน 800,000 บาท
 - ค่าจ้างและสวัสดิการของสัตวแพทย์ประจำโรงฆ่าสัตว์จำนวน 300,000 บาท ต่อปี

อุปกรณ์/เครื่องมือ

1. เครื่องทำให้สลับด้วยไฟฟ้าพร้อมอุปกรณ์ 1 ชุด
2. สายพานยกระดับพร้อมราวแขวนสำหรับส่วนแทงคอ ราวแขวนส่งตะขอเกี่ยวกลับรวมโครงสร้างเหล็กชุบสีในซีเมนต์ 1 ชุด
3. ตะขอแขวนสำหรับเอาเลือดออก 20 ชุด
4. รางรองเลือดสดนเลส พร้อมระบบระบายน้ำทิ้ง 1 ชุด

อุปกรณ์/เครื่องมือ

5. ถังต้มเลือดพร้อมอุปกรณ์ 1 ชุด
6. ชุดปลดตะขอแขวนและส่งสุกรสู่ถังลวก รวมงานโครงสร้างชุดเหล็กกล้าไนซ์ 1 ชุด
7. เครื่องลวกและปั่นขนสุกร 50 ตัวต่อชั่วโมง 1 ชุด
8. สายพานยกระดับ พร้อมราวแขวนสำหรับส่วนชำแหละ รวมโครงสร้างเหล็กชุดกล้าไนซ์ 1 ชุด
9. แท่นยืนสำหรับผ่าท้อง ล้างเครื่องในขาว ล้างเครื่องในแดง ผ่าซาก ตัดหัว และตรวจสอบซากพร้อมสายอ่อนสเปรย์น้ำ 1 ชุด
10. โต๊ะแสดงเนื้อสำหรับล้างเครื่องในขาว พร้อมชุดเก็บกักมูลสุกรและระบายน้ำทิ้ง 1 ชุด
11. โต๊ะแสดงเนื้อสำหรับล้างเครื่องในแดง พร้อมชุดระบายน้ำทิ้ง 1 ชุด
12. เครื่องบอยเลอร์สำหรับผลิตน้ำร้อน – รุ่น 1 ชุด

บุคลากร

1. สัตวแพทย์ทำหน้าที่ตรวจเนื้อสัตว์และควบคุมการดำเนินงานภายในโรงฆ่าสัตว์จำนวน 1 คน
2. ลูกจ้างทำหน้าที่ชำ ทำความสะอาด ถอนขน ชำแหละ ฯลฯ จำนวน 36 คน ทำงานทุกวันตั้งแต่เวลา 22.00 – 05.00 น. ยกเว้นวันโกนและวันพระของพุทธศาสนา
3. ลูกจ้างทำความสะอาดจำนวน 4 คน แบ่งเป็นทำความสะอาดภายในอาคาร 2 คน และภายนอกอาคาร 2 คน

ขั้นตอนในการดำเนินการ

วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
ปี 2540	- ผู้เชี่ยวชาญขององค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติเข้าเยี่ยมชมโรงฆ่าสัตว์ และได้เสนอให้มีการเปลี่ยนแปลงระบบการชำ และ ชำ แห ล ะ เนื้อ สัตว์ ให้ ได้ มาตรฐานสากล - ธนาคารโลกติดต่อผู้บริหารของเทศบาลว่าจะมีเงินกู้จำนวนหนึ่งให้เทศบาลกู้ยืมผ่านธนาคารออมสินภายใต้ชื่อ “กองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค” (Regional Urban Development Fund หรือ RUDF) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแหล่งกู้ยืมเงินระยะยาวสำหรับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของเมืองในกิจการที่ได้รับผลตอบแทนจากการลงทุน	เทศบาล / องค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ ธนาคารโลก / คณะผู้บริหารเทศบาล
มีนาคม 2541	- คณะผู้บริหารเทศบาลปรึกษากันถึงแนวทางปรับปรุงการดำเนินงานของโรงฆ่าสัตว์เพื่อจัดทำโครงการเสนอขอกู้ยืมเงินจากกองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค - จัดทำโครงการปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์เพื่อเสนอกู้ยืมเงินโดยดำเนินการร่วมกับอีก 2 โครงการย่อยซึ่งต้องใช้งบประมาณต่างหากจากเทศบาล คือ โครงการบำบัดน้ำเสียโรงฆ่าสัตว์และโครงการก่อสร้างคอกพักสัตว์และปรับปรุงภูมิทัศน์	คณะผู้บริหารเทศบาล เทศบาล
เมษายน 2541	- ศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการใน	เทศบาล

	เบื้องต้น	
วัน เดือน ปี	กิจกรรมที่ทำ	ผู้รับผิดชอบ
พฤษภาคม 2541	- จัดเวทีประชาคมเพื่อรับฟังความคิดเห็นจากผู้ประกอบการค้าเนื้อสัตว์และประชาสังคมเมืองพิษณุโลกที่มีต่อโครงการ	เทศบาล
กรกฎาคม 2541	- สรุปผลการศึกษาความเป็นไปได้ของโครงการปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์	เทศบาล
ปี 2542	- คณะผู้บริหารขอความร่วมมือจากหน่วยบริการก๊าซชีวภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในการออกแบบ ประเมินราคาและควบคุมการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสียแบบไร้อากาศ (Anaerobic Digestion) ร่วมกับระบบพื้นที่ชุ่มน้ำ (wet land) ทั้งนี้ ได้รับเงินสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติและสำนักงานความร่วมมือเยอรมัน – ไทย ในส่วนโครงการขนาดเล็กจำนวน 1,500,000 บาท โดยทางเทศบาลจ่ายสมทบอีก 800,000 บาท	คณะผู้บริหารเทศบาล / สำนั ก ง าน คณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ / สำนักงานความร่วมมือเยอรมัน – ไทย / สำนักงานอาหารและ เก ษ ตร แห่ ง ส ห ปร ะ ช า ช า ตี / มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
พฤศจิกายน 2541	- ขอความเห็นชอบจากสภาเทศบาลในการอนุมัติโครงการปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์	สมาชิกสภาเทศบาล
กุมภาพันธ์ 2542	- ขออนุมัติกู้เงินจำนวน 20 ล้านบาทเพื่อดำเนินโครงการจากผู้ว่าราชการจังหวัด	เทศบาล / ผู้ว่าราชการจังหวัด
ปลายเดือนมีนาคม 2542	- ผู้ว่าราชการจังหวัดลงนามอนุมัติการกู้เงิน	ผู้ว่าราชการจังหวัด
พฤษภาคม – มิถุนายน 2542	- เทศบาลออกหนังสือถามหน่วยงานช่างเทศบาลและหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อขอความร่วมมือในการออกแบบปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม / กองช่าง / ก อ ง สัต ว แ พ ท ย์ สาธารณสุข กรมปศุสัตว์
กรกฎาคม 2542	- เทศบาลดำเนินการกรอกรายละเอียด (TOR)	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม / งานพัสดุ กองคลัง
สิงหาคม 2542	- ส่งรายละเอียดและชุดเอกสารการคัดเลือกที่ปรึกษาเพื่อออกแบบและประเมินราคาการก่อสร้างให้หน่วยดำเนินการกองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค	กองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม
สิงหาคม – กันยายน 2542	- หน่วยดำเนินการกองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาคส่งรายละเอียดและชุดเอกสารการคัดเลือกที่ปรึกษาถึงธนาคารโลกและได้รับการอนุมัติ - หน่วยดำเนินการกองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาคแจ้งผลให้เทศบาลทราบเพื่อดำเนินการว่าจ้างที่ปรึกษา - เทศบาลแจ้งให้ที่ปรึกษาที่ได้รับการคัดเลือกมาทำสัญญา	หน่วยดำเนินการกองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค / ธนาคารโลก หน่วยดำเนินการกองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค/เทศบาล เทศบาล / บริษัท ที่ปรึกษา
ตุลาคม – พฤศจิกายน 2542	- บริษัทที่ปรึกษาที่ได้รับการคัดเลือกดำเนินการ	บริษัทที่ปรึกษา
ธันวาคม 2542	- คณะกรรมการตรวจการจ้างงานของบริษัทที่ปรึกษา	คณะกรรมการจัดเตรียมและดำเนินงานโครงการเงินกู้ทางสังคมเพื่อปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์
ธันวาคม 2542 –	- เทศบาลดำเนินการเตรียมเอกสารประกวด	งานพัสดุ กองคลัง /

มกราคม 2543	ราคาก่อสร้างและติดตั้งเครื่องจักรและสิ่ง เอกสารดังกล่าวถึงหน่วยดำเนินการกองทุน กิจกรรมที่ทำ	กองสาธารณสุข และ สิ่งแวดล้อม ผู้รับผิดชอบ
วัน เดือน ปี	พัฒนาเมืองในภูมิภาค	
มกราคม 2543 – กุมภาพันธ์ 2543	- หน่วยดำเนินการกองทุนพัฒนาเมืองใน ภูมิภาคส่งเอกสารต่อไปยังธนาคารโลกและ ได้รับการอนุมัติ	หน่วยดำเนินการกองทุน พัฒนาเมืองในภูมิภาค / ธนาคารโลก
กุมภาพันธ์ 2543	- หน่วยดำเนินการกองทุนพัฒนาเมืองใน ภูมิภาคแจ้งให้เทศบาลดำเนินการประกวด ราคา	หน่วยดำเนินการกองทุน พัฒนาเมืองในภูมิภาค / เทศบาล
มีนาคม – เมษายน 2543	- เทศบาลดำเนินการประกวดราคาจนเสร็จสิ้น	งานพัสดุ กองคลัง / กองสาธารณสุข และ สิ่งแวดล้อม
เมษายน – พฤษภาคม 2543	- แจ้งผลการประกวดราคาฯ ต่อหน่วย ดำเนินการกองทุนพัฒนาเมืองในภูมิภาค และ หน่วยดำเนินการกองทุนพัฒนาเมืองใน ภูมิภาครายงานต่อธนาคารโลก	เทศบาล / หน่วย ดำเนินการกองทุน พัฒนาเมืองในภูมิภาค / ธนาคารโลก
พฤษภาคม – มิถุนายน 2543	- นำเสนอคณะกรรมการบริหารกองทุนพัฒนา เมืองในภูมิภาคเพื่อขอ Final Approval - เทศบาลเซ็นสัญญาจ้างกับผู้รับเหมา - หน่วยดำเนินการกองทุนพัฒนาเมืองใน ภูมิภาคเซ็นสัญญาเงินกู้กับเทศบาล (ภายใน 15 วันหลัง Final Approval) โดยเทศบาล ได้รับอนุมัติเงินกู้จำนวน 18.5 ล้านบาท ใน อัตราดอกเบี้ยคงที่ร้อยละ 6.85 ระยะเวลา 15 ปี	หน่วยดำเนินการกองทุน พัฒนาเมืองในภูมิภาค งานพัสดุ กองคลัง / ผู้รับเหมา หน่วยดำเนินการกองทุน พัฒนาเมืองในภูมิภาค / เทศบาล
มิถุนายน 2543	- เปิดดำเนินการระบบบำบัดน้ำเสีย	เทศบาล
ปี 2544	- เริ่มดำเนินการก่อสร้างปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์ โดยมีการปรับปรุงตัวอาคาร จัดพื้นที่ใช้สอย แบบแยกส่วน และติดตั้งเครื่องจักรอุปกรณ์ ในการฆ่าและชำแหละสุกร - ดำเนินการก่อสร้างคอกพักสัตว์ และปรับปรุง ภูมิทัศน์	เทศบาล / ผู้รับเหมาที่ ชนะการประกวดราคา
เมษายน 2545	- การปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์แล้วเสร็จ	เทศบาล
กรกฎาคม 2545	- ประชุมตกลงเกี่ยวกับระเบียบและข้อกำหนด ในการให้สิทธิเอกชนดำเนินงานโรงฆ่าสัตว์ - กำหนดวงเงิน คุณสมบัติผู้ประมูล และข้อ ตกลงการให้สิทธิดำเนินการโรงฆ่าสัตว์	คณะผู้บริหารเทศบาล งานพัสดุ กองคลัง / กองสาธารณสุข และ สิ่งแวดล้อม
ตุลาคม 2545	- ประกาศรับสมัครยื่นซองประมูล	งานพัสดุ กองคลัง / กองสาธารณสุข และ สิ่งแวดล้อม
ตุลาคม 2545	- จัดการประมูลหาเอกชนเข้ามาดำเนินการโรง ฆ่าสัตว์	งานพัสดุ กองคลัง / กองสาธารณสุข และ สิ่งแวดล้อม
19 พฤศจิกายน 2545	- ห้างหุ้นส่วนจำกัดร่วมการค้าสุกรพิษณุโลก เป็นผู้ประมูลงานได้โดยต้องจ่ายค่าสัมปทาน ให้เทศบาลจำนวน 1,005,999 บาทต่อปี สัญญากำหนดระยะเวลา 3 ปี	เทศบาล / ห้างหุ้นส่วน จำกัดร่วมการค้าสุกร พิษณุโลก
19 พฤศจิกายน 2545	- เอกชนเริ่มดำเนินงานโรงฆ่าสัตว์โดยอยู่ ภายใต้การควบคุมดูแลของเทศบาล	เทศบาล / ห้างหุ้นส่วน จำกัดร่วมการค้าสุกร พิษณุโลก

หน่วยงานที่เข้าร่วมดำเนินการ

--หน่วยงาน/องค์กร-- -- บทบาทความร่วมมือ --

ธนาคารโลก และธนาคารออมสิน	เป็นแหล่งกู้ยืมเงินระยะยาวของเทศบาลในการพัฒนาเมือง
กรมปศุสัตว์	ให้การสนับสนุนด้านวิชาการและเทคนิคต่าง ๆ ในการออกแบบปรับปรุงโรงฆ่าสัตว์
หน่วยบริการก๊าซชีวภาพมหาวิทยาลัยเชียงใหม่	ออกแบบ ประมาณราคาและควบคุมการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย
สำนักงานคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติและสำนักงานความร่วมมือเยอรมัน – ไทย	สนับสนุนงบประมาณด้านระบบบำบัดน้ำเสียในส่วนโครงการขนาดเล็ก จำนวน 1,500,000 บาท
มหาวิทยาลัยนเรศวร	วิเคราะห์รูปแบบการบริหารงานและประมาณการต้นทุนและรายได้ของโรงฆ่าสัตว์เพื่อให้เทศบาลใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจ

ประเมินผลความสำเร็จ

ก่อนการดำเนินการ

1. เนื้อสัตว์มีการปนเปื้อนสิ่งสกปรกเนื่องจากกระบวนการฆ่าและชำแหละไม่ได้มาตรฐาน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของโรงฆ่าสัตว์ไม่มีการปฏิบัติตัวให้ถูกต้องตามหลักสุขอนามัย เช่น ไม่สวมหมวกและถุงมือระหว่างปฏิบัติงาน
2. ในจังหวัดพิษณุโลกมีสถานที่ลักลอบฆ่าสุกรเถื่อนประมาณ 10 กว่าแห่ง โดยมีผู้ประกอบการไปใช้บริการเนื่องจากคิดว่าจะมีความสะอาดมากกว่าการนำไปฆ่าที่โรงฆ่าสัตว์
3. นำเสียดังกล่าวไปผ่านกระบวนการบำบัดเนื่องจากบ่อบำบัดน้ำเสียของโรงฆ่าสัตว์เดิมไม่สามารรถใช้งานได้
4. เทศบาลได้รับรายได้จากผู้ประกอบการค้าเนื้อสัตว์เฉพาะค่าบริการสถานที่เท่านั้น และมีรายได้เพิ่มเติมจากใบอนุญาตฆ่าสัตว์แต่ได้รับไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วยเนื่องจากมีการฆ่าสัตว์เถื่อนนอกโรงฆ่าสัตว์ ทั้งนี้ เทศบาลยังต้องมีการค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับลูกจ้างและการบำรุงรักษาโรงฆ่าสัตว์อีกด้วย

หลังการดำเนินการ

1. เนื้อสัตว์ที่ผ่านกระบวนการฆ่าและชำแหละจากโรงฆ่าสัตว์ของเทศบาลสะอาดและมีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเนื่องจากกระบวนการฆ่าและชำแหละกระทำตามหลักสุขอนามัย รวมทั้งเจ้าหน้าที่ของโรงฆ่าสัตว์ได้สวมเครื่องป้องกันต่าง ๆ เช่น เสื้อคลุมกันเปื้อน หมวก และถุงมือ เป็นต้น โดยทางเทศบาลได้วางระบบโรงฆ่าสัตว์ไว้อย่างรัดกุมเพื่อจะพัฒนาให้ได้มาตรฐานจนได้รับการรับรอง HACCP ซึ่งเป็นมาตรฐานความปลอดภัยด้านอาหารที่สถาบัน CODEX ได้กำหนดไว้
2. การฆ่าสุกรเถื่อนตามบ้านเรือนหมดไป เนื่องจากผู้ประกอบการได้รับความสะดวกสบายจากการนำสัตว์ไปฆ่าที่โรงฆ่าสัตว์รวมทั้งรู้สึกพึงพอใจกับความสะอาดของกระบวนการผลิต โดยผู้ประกอบการเพียงนำสัตว์ไปแจ้งความประสงค์แล้วสามารถรอรับชิ้นส่วนที่ชำแหละแล้วได้เลยแตกต่างจากในอดีตที่ผู้ประกอบการต้องดำเนินการจัดหาคนมาฆ่าและชำแหละสัตว์ ซึ่งเป็นการสิ้นเปลืองเวลา

- และแรงงานเป็นอย่างมาก ในปัจจุบัน การฆ่าและฆ่าแหล่สัตว์ 1 ตัวจะใช้เวลาทั้งสิ้นประมาณ 45 นาที ทั้งนี้ โรงฆ่าสัตว์สามารถฆ่าและฆ่าแหล่สัตว์ได้ในอัตรา 45 ตัวต่อชั่วโมง
3. นำเสียจากโรงฆ่าสัตว์มีคุณภาพตามมาตรฐานน้ำทิ้งของกรมโรงงานอุตสาหกรรมและกรมควบคุมมลพิษ
 4. เทศบาลมีรายได้จากการให้สัมปทานเอกชนเข้าดำเนินการโรงฆ่าสัตว์ปีละประมาณ 1,005,999 ล้านบาท และมีรายได้จากใบอนุญาตฆ่าสัตว์ 2.5 ล้านบาทต่อปี นอกจากนี้ยังสามารถลดค่าใช้จ่ายในการจ้างบุคลากรเพื่อทำงานในโรงฆ่าสัตว์ได้ เนื่องจากผู้รับเหมาจะเป็นผู้จ้างคนงานทั้งหมดเอง และคิดเป็นค่าใช้จ่ายรวมอยู่ในค่าจ้างฆ่าและฆ่าแหล่สัตว์จากผู้ประกอบการในอัตราตัวละ 70 บาท ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายที่เทศบาลต้องรับผิดชอบคือ เงินเดือนและสวัสดิการของสัตว์แพทย์ประจำโรงฆ่าสัตว์ 1 คน ประมาณปีละ 3 แสนบาท

อุปสรรคและการแก้ไขปัญหา

อุปสรรค	การแก้ไขปัญหา
1. ปัญหาเกี่ยวกับแรงงานในโรงฆ่าสัตว์ • ลูกจ้างในโรงฆ่าสัตว์ใช้งานวัสดุอุปกรณ์ในโรงงานอย่างผิดประเภท เช่น นำแท่นเหล็กไปใช้แทนค้อนในการตอกตะปู ทั้งนี้เนื่องจากลูกจ้างส่วนใหญ่ซึ่งเป็นคนงานในโรงฆ่าสัตว์เดิมขาดความรู้ในการดูแลรักษาและใช้งานเครื่องมือ • มีการเข้าออกเปลี่ยนแปลงงานของแรงงานค่อนข้างถี่ ประมาณ 30 เปอร์เซนต์ และแรงงานยังไม่มีทักษะในการทำงานมากนัก • การทำความสะอาดเครื่องมือและอุปกรณ์ 2. ผู้ประกอบการฆ่าสุกรแต่เดิมร้องเรียนโจมตีผู้บริหารของเทศบาลเนื่องจากสูญเสียประโยชน์	1. เทศบาลประสานบริษัทคาร์กิลส์ในการฝึกอบรมลูกจ้างให้ปฏิบัติงานอย่างถูกต้อง และจ้างคนงานเพิ่มอีก 2 คน เพื่อมาทำความสะอาดโดยเฉพาะ ทั้งนี้ ห้างหุ้นส่วนจำกัดร่วมการค้าสุกรพิเศษโลกออกค่าใช้จ่ายทั้งหมด 2. ผู้บริหารเทศบาลชี้แจงข้อเท็จจริงและเปิดเผยข้อมูลในการดำเนินงานทั้งหมดให้ประชาชนและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องได้รับทราบ

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ

1. ผู้บริหารเทศบาลต้องมีความกล้าคิด กล้าทำ มีวิสัยทัศน์และบริหารงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต
2. เอกชนผู้ได้รับสิทธิดำเนินการโรงฆ่าสัตว์จะต้องให้บริการอย่างมีคุณภาพและได้มาตรฐาน รวมทั้งต้องให้ความร่วมมือกับทางเทศบาลในการปรับปรุงการให้บริการเพื่อชักจูงให้ผู้ประกอบการหันมาใช้โรงฆ่าสัตว์ของเทศบาลแทนการใช้โรงฆ่าเถื่อนตามบ้าน
3. ความช่วยเหลือจากหน่วยบริการก๊าซชีวภาพ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ในการออกแบบและควบคุมการก่อสร้างระบบบำบัดน้ำเสีย

ความเป็นไปได้ในการถ่ายทอดประสบการณ์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นสามารถทำโครงการเช่นนี้ได้แต่ต้องคำนึงถึงขนาดของ อปท. ซึ่งไม่แนะนำให้ท้องถิ่นขนาดเล็กทำ นอกจากจะมีตลาดรองรับ เช่น มีโรงงานทำแฮม หมูยอ หรือในท้องถิ่นจะต้องมีปริมาณการใช้เนื้อสุกรสูงมาก เพราะฉะนั้นโครงการนี้จึงเหมาะสมกับท้องถิ่นขนาดใหญ่

แหล่งข้อมูลเพิ่มเติม

ชื่อ-นามสกุล : นายแพทย์สุธี สันตระกูล
ตำแหน่ง : เทศมนตรี
หน่วยงาน : เทศบาลนครพิษณุโลก
ที่อยู่ : 1299 ถนนบรมไตรโลกนาถ 2 อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัด
พิษณุโลก
โทรศัพท์ / : (055) 231-400 – 9
e-mail : mayor@phsmun.go.th

ชื่อ-นามสกุล : นายชัยวัฒน์ ศรีอรุณนิรันทร
ตำแหน่ง : หัวหน้าผู้จัดการ
หน่วยงาน : ห้างหุ้นส่วนจำกัดร่วมการค้าสุกรพิษณุโลก
โทรศัพท์ : (055) 251-238

ข้อมูลเกี่ยวกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในปีที่มีการริเริ่มวิถีนใหม่ : พ.ศ.2540

ประเภทของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	เทศบาลนคร
สถานที่ตั้ง	1299 ถนนบรมไตรโลกนาถ 2 อำเภอเมืองพิษณุโลก จังหวัดพิษณุโลก 65000
ขนาดพื้นที่	18.26 ตารางกิโลเมตร
งบประมาณรายจ่าย	284,697,009.49 บาท (ปีงบประมาณ 2540)
งบประมาณรายได้	313,111,660.48 บาท (ปีงบประมาณ 2540) 42.65% อุดหนุน
จำนวนพนักงานและลูกจ้าง	864 คน 236 คน ข้าราชการ/พนักงานท้องถิ่น 117 คน ลูกจ้างประจำ 511 คน ลูกจ้างชั่วคราว
จำนวนประชากร	90,386 คน
จำนวนครัวเรือน	29,203 ครัวเรือน
รายได้เฉลี่ยประชากร	10,000 บาท
ลักษณะของเมืองและ วิถีชีวิตประชาคม	ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำ มีแม่น้ำ ไหลผ่านกลางเมืองจากทิศเหนือลงสู่ทิศใต้แบ่งเขต พื้นที่ออกเป็น 2 ฝั่ง ฝั่งตะวันออกของแม่น้ำพื้นที่ ประมาณ 13 ตร.กม. ส่วนใหญ่จะเป็นแหล่งประกอบ ธุรกิจศูนย์กลางคมนาคม (ทางรถยนต์ รถไฟ เครื่องบิน) ศูนย์กลางการติดต่อสื่อสารและบริการ ส่วนฝั่งตะวันตกของแม่น้ำพื้นที่ประมาณ 5 ตร.กม. ส่วนใหญ่จะเป็นย่านที่อยู่อาศัยของประชาชน สถานที่ราชการและสถานศึกษา สถานภาพทางเศรษฐกิจ ประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพค้าขาย , รับราชการและรับจ้าง แหล่งท่องเที่ยว ได้แก่ วัดพระศรีรัตนมหาธาตุ รวมทิวหาร วัดนางพญา ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช น้ำตกแก่งซองและอุทยานแห่งชาติภูสอยดาว ถ้ำ ลอด ฯลฯ ศักยภาพที่เอื้อต่อการพัฒนาของเทศบาล เนื่องจากพิษณุโลกเป็นเมืองศูนย์กลางความเจริญ ของภาคเหนือตอนล่าง อันประกอบไปด้วยปัจจัยที่ เอื้อต่อการพัฒนา ดังนี้ • เป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรม ได้แก่ อุตสาหกรรมแปรรูปการเกษตร เครื่องจักรกล ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ • เป็นศูนย์กลางการค้าส่งภาคเอกชนขนาดใหญ่ เช่น ห้างสรรพสินค้าขนาดใหญ่ • เป็นสถานที่ตั้งของธนาคารพาณิชย์ จำนวน 30 แห่ง • เป็นสถานที่ตั้งของโรงแรม ภัตตาคาร จำนวน 127 แห่ง และกิจกรรมด้านการ บริการอื่น ๆ จำนวน 19 แห่ง

